

A MINŐSÉGÜGYI SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEMEN

A szakindítás előzményei

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem a kor elvárásaiból levonta a következtetést: szükség van olyan jellegű képzésre, amely a minőségüggyel vonatkozik. A képzés indításának szorgalmazója Prof. Dr. Turcsányi Károly mérnök ezredes tanszékvezető egyetemi tanár volt, aki már az 1990-es évektől foglalkozik a minőségüggyel, tevékenyen részt véve a „Phare” pályázat során kidolgozásra kerülő minőségüggyel kapcsolatos anyagok kidolgozásában. A „Phare” pályázat keretében a tudományos kutatások eredményeként létrejött tankönyvbázis a Műszaki Kiadó és a Magyar Minőség Társaság közös kiadványaként került megjelentetésre. Ez ma a magyar minőségügyi oktatás alapját képezi.

A tudásával és mélyen minőségügyi ismereteivel külső támogatást nyújtott és folyamatosan nyújt Prof. Dr. Veress Gábor – a Veszprémi Egyetem egyetemi tanára, magyarországi minőségügyi szaktekintély – a képzés elindításában és azok lefolytatásában. A szakirányú továbbképzési szak oktatóiként egyetemünk elismert tanárai lettek felkérve, valamint más egyetemek elismert szakemberei is bekapcsolódtak egy-egy előadás megtartásával. Ez jelentősen emelte a képzés színvonalát.

A szakindítás jogszabályi feltételei

- A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény;
- a felsőoktatási tanulmányi pontrendszer (kreditrendszer) bevezetéséről és az intézményi kreditrendszerek egységes nyilvántartásáról szóló 200/2000. (IX. 29.) sz. Korm. rendelet;
- az egyes tudományterületekhez tartozó tudományágak valamint a művészeti ágak felsorolásáról szóló 169/2000. (IX. 29.) sz. Korm. rendelet; valamint a
- katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény.

A ZMNE Egyetemi Tanácsa a 2001. június 28-ai ülésén és a szak indítását engedélyezte és a 25/2001. (VI.28.) számú határozatával hagyta jóvá. A minőségügyi, valamint minőségmenedzsment szak részletes követelményrendszerét a műszaki felsőoktatásban folyó szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeiről szóló 8/1999. (II. 1.) OM rendelet tartalmazza.

Ismeretek a szakirányokról

A minőségügyi, valamint a minőségmenedzsment szakképzés olyan céllal került kialakításra, hogy a korábban megszerzett felsőfokú ismereteik birtokában, valamint az átfogó minőségügyi, illetve minőségmenedzsment elméleti és gyakorlati tananyag elsajátítása révén a végzett hallgatók képesek lesznek arra, hogy egy adott szervezet minőségirányítási rendszerét önállóan kialakítsák, és sikeresen működtessék azt.

A képzésben résztvevő hallgatók közül – a sikeres záróvizsgát követően – a mérnöki oklevéllel rendelkezők szakmérnöki, minőségügyi vagy minőségmenedzsment a többiek minőségmenedzsment szakképzettséget igazoló oklevelet kapnak.

A képzés idén indítja a nyolcadik tancsoportot, minden tancsoport minimum létszáma meghaladta a 10 főt. A képzések nemcsak a budapesti bázison, hanem a „Perfekt Kft.” szervezésével közösen szolnoki kihelyezett helyszínen is folytatódott és folytatódik manapság is.

A szak időrendje

A képzés ideje levelező tagozaton három félév, 2700 órára (amelyből 270 a tanóra) és az ennek megfelelő 90 tanulmányi pont (kredit). A tanulmányi időszak időrendi bontásban látható az alábbi ábrán:

1. hónap	2. hónap	3. hónap	4. hónap	5. hónap
1. félév				
Reg. 1 hét	Szorgalmi időszak 15 hét			Vizsgaidőszak 4–6 hét
2. félév				
Reg. 1 hét	Szorgalmi időszak 15 hét			Vizsgaidőszak 4–6 hét
3. félév				
Reg. 1 hét	Szorgalmi időszak 15 hét			Vizsgaidőszak 4–6 hét
Záródolgozat beadása és bírálata 5–6 hét		Záróvizsga 1–2 hét		

A szakirány oktatási költsége

A képzés költsége ma félévenként 130.000Ft/fő. A befizetésre különböző konstrukciók lehetőségei vannak: egyéni befizetés teljes vagy részösszegekben, munkáltató teljes vagy megosztott befizetés az egyénnel közösen. Természetesen a befizetésre kerülő összeg változtatásának a lehetőségét az infláció mértékében fenntartjuk.

A szakirány tantárgyai

Alapismeretek és szakmai valamint a speciális törzsanyag tantárgyai:

- minőségbiztosítás (3 félév),
- minőségügyi szabályozás (2 félév),
- vezetési és szervezési ismeretek (2 félév),
- jogi ismeretek,
- pszichológia,
- gazdaságtan,
- statisztika,
- pénzügyi ismeretek,
- informatikai ismeretek,
- szociológia,
- megbízhatóság, kockázat,
- minőségügyi statisztika,
- számviteli ismeretek,
- minőségügyi auditálás, tanúsítás,
- marketing,
- folyamatszervezés,
- stratégiai és humánmenedzsment,
- környezetvédelem,
- EU-ismeretek és –szabványok,
- diplomamunka készítése.

A fenn felsorolt tantárgyak felvétele kötelező és tantárgyi elvárásoknak megfelelő vizsga eredményes letétele is.

Választható tantárgyak:

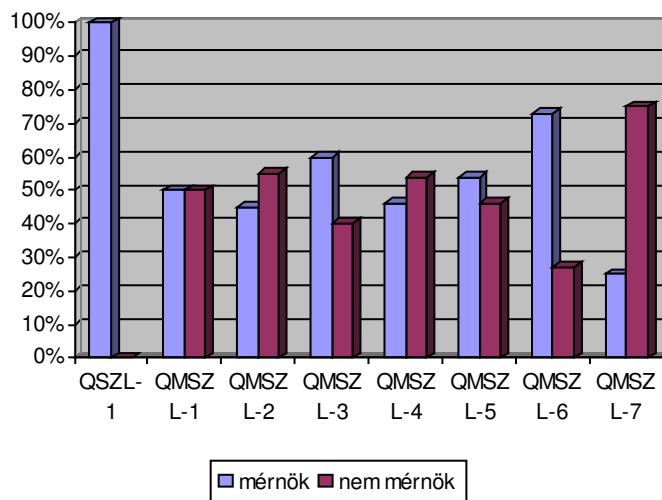
- tanügyigazgatás,
- közoktatás-szervezés,
- pedagógiai mérés-értékelés,
- kutatómódszertan,
- minőséget-gazdaságosan,
- projektmenedzsment,
- változásmenedzsment,
- menedzser-tréning,
- minőség és társadalom,
- oktatási intézmények minőségbiztosítása,
- minőség, érték, erkölcs,
- szolgáltatások minőség-biztosítása,
- logisztikai ismeretek,
- K+F menedzsment,
- csoportmunka szervezése,
- szabványosítás,
- statisztikai programok.

A felsorolt választható tantárgyak képezik azt a bázist, amelyből a hallgatók igényeinek megfelelően kiválasztható félévente két-két tantárgy abban az esetben, ha minimum öt fő választja és abban a szemeszterben felvehető, tehát már az előképzettségi feltétele teljesül. A választható tantárgyakat a szemeszter megkezdése előtt meghirdetjük, mert túlnyomó hányadukat meghívott oktatók tartják meg. A választható tantárgyak felvétele nem kötelező jellegű, mivel a kötelező tantárgyak az elvárt kreditpontszám mennyiséget biztosítjuk. Ugyanakkor minden felvett választható tantárgy két-két kreditpontot ér, és további ismertekkel gazdagítja a hallgatókat.

Természetesen elképzelhető nagyobb egy szervezeti egységhez tartozó hallgatói csoport esetében a választható tantárgyak további specifikus bővítése az igényeknek megfelelően abban az esetben, ha lehetőségünk van olyan neves oktatók felkérésére, akik a kívánt ismeretanyagot képesek átadni a hallgatóság számára.

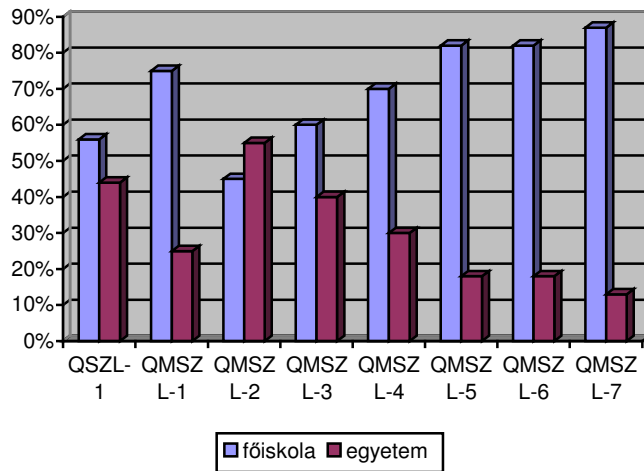
A képzés statisztika alapú tapasztalatai

Vizsgálat tárgyát képezte a beiskolázott hallgatók előképztségének mérnöki vagy nem mérnöki eloszlása a tancsoportok körében (a tancsoportok felsorolása kronológiai sorrendben található):



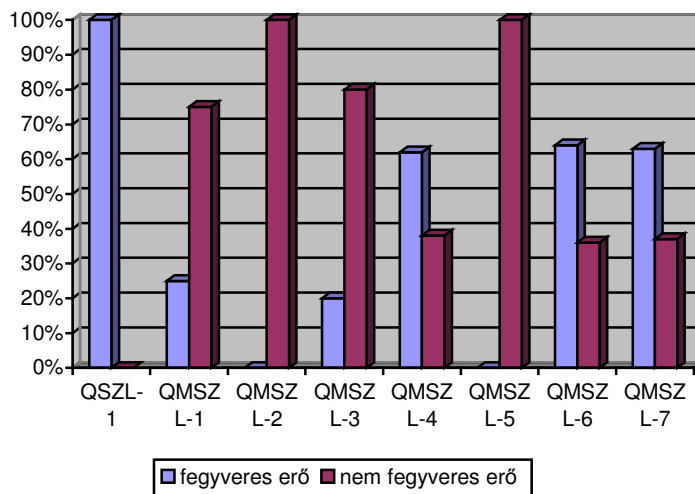
Az első tancsoport (QSZL-1) minőségügyi tancsoport volt, amelynek a bemeneti követelménye a mérnöki végzettség. A további minőségmenedzsment tancsoportok esetében a mérnök és nem mérnök arány már megosztott. Oktatói tapasztalataim azt mutatják, hogy a mérnökök egy része a közzsférában dolgozik vagy éppen olyan jellegű vállalkozást folytat amelyben nem használja mérnöki végzettségét. A nemzetközi és hazai felmérések is azt mutatják, hogy kiemelkedően megnőtt a szolgáltatói szektor (közoktatás, felsőoktatás, közhivatalok, határőrség, rendőrség, büntetés-végrehajtás, stb.) igénye a minőségügyi képzések iránt.

Vizsgálat tárgyát képezte a beiskolázott hallgatók előképzettsége főiskolai vagy egyetemi eloszlása is a tanszoportok körében:



Jól látható, hogy a képzés indítás után folyamatosan emelkedni kezdett a főiskolát végzettek aránya. Az arány növekedése azt jelentheti, hogy a főiskolát végzettek igyekeznek több lábon megállni, azonban jelentheti azt is, hogy a minőségügyi beosztásokban nem követelmény az egyetemi végzettség.

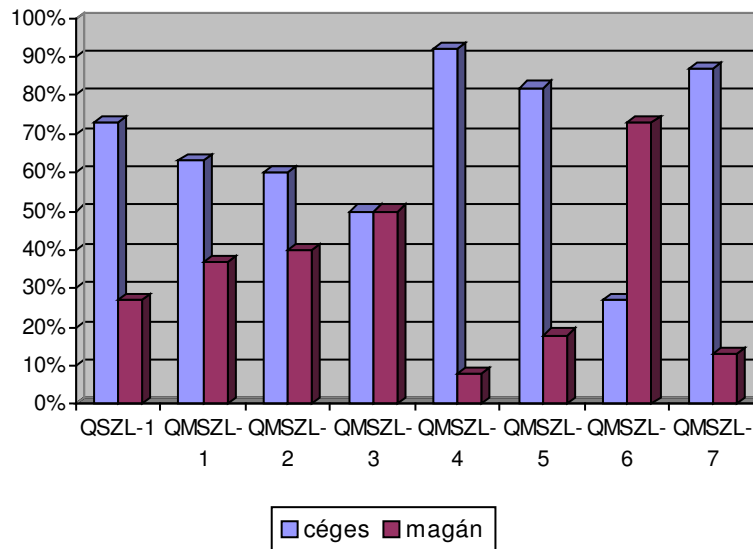
A következő vizsgálatomban a fegyveres erőktől (HM, BM, IM, és ezek háttérintézményeiből) érkező, valamint a nem fegyveres erőktől érkező hallgatók arányát elemeztem:



Az ábrán látható három 100% -ban vagy az egyik vagy a másik szemponthoz sorolt csoport.

Ezekről röviden a QSZL-1 csak katonákból, illetve a fenn említett szempontnak megfelelő hallgatókból állt össze. Ezen hallgatók zömének már volt valamilyen jellegű minőségügyi előképzettsége. A QMSZL-2 és QMSZL-5 tancsoportok képzése a Perfekt Kft.-vel közösen került megszervezésre, és itt a hallgatók nagy többsége oktatásban, közoktatásban dolgozott). A többi hallgatói csoportot figyelembe véve látható a változás, amely szerint emelkedik a nem fegyveres erőkhöz kapcsolódó hallgatók aránya, tehát egyetemünk képzését ilyen szempontból általános képzésnek fogadják el.

A következőkben a beiskolázások típusai szerint vizsgáltam a tancsoportokat:



Az ábráról az olvasható le, hogy hallgatóink megpróbálják a munkáltatói hozzájárulást megszerezni a képzésre, de tekintettel a képzési költség racionális voltára többen önállóan is vállalkoznak a képzés finanszírozására.

A képzés fejlesztése

A képzésünk fejlesztése során figyelembe vesszük a hallgatói állomány összetételének változását és az elvárásainak megfelelően ajánljuk fel a választható tantárgyakat, valamint a záró dolgozat konzulenseket, illetve a bírálókat.

A képzés oktatóival rendszeresen szakfejlesztési fórumokat tartunk, és a képzési tananyag integritását ezáltal is növeljük. Az ország különböző felsőfokú intézményeiben hasonló képzést folytató szakemberekkel időről-időre eszmecserét folytatunk. A tananyagainkat folyamatosan fejlesztjük annak érdekében, hogy a hallgatóinkat mindig a legfrissebb információkkal (jó minőségben) lássuk el.

Összegzés

Kijelenthetjük, hogy a 2001. évi szakindítástól eltelt idő alatt száz hallgató kerül beiskolázásra a minőségügyi és a minőségmenedzsment szakirányú továbbképzési szakokra. A hallgatóink a szak elvégzése után minőségügyi ismeretekkel felvértezve folytathatják további eredményes munkájukat és vihetik el a képzés jó hírét.

Felhasznált irodalom

1. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem rektorának felhívása, Minőségügyi szakirányú továbbképzésre, ZMNE 2005 <http://www.zmne.hu/minoseg/felhivas.htm>
2. Minőségmenedzsment szak, kreditrendszerben folyó oktatásának tanterve, szakirányú továbbképzés levelező tagozat hallgatói részére ZMNE 2002